

2021-03-15

Essity Aktiebolag (publ)
Box 200, 101 23

Diariennr: M2020/02035 **Stockholm**

Till: Miljödepartementet m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: anna.cedrum@regeringskansliet.se och malin.johansson@regeringskansliet.se

Essitys remissvar på Promemorian Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning

Sammanfattande synpunkter

Essity välkomnar målsättningarna om att minska nedskräpning och att ta viktiga steg framåt för att plast ska användas i cirkulära flöden, resurssmart och på ett sätt som minimerar läckaget till miljön.

I regeringens promemoria föreslås åtgärder för att genomföra Europaparlamentet och rådets direktiv 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (engångsplastdirektivet). Bland annat föreslås förbud mot vissa engångsplastprodukter, att nedskräpningsavgifter ska tas ut för vissa engångsplastprodukter och att intäkterna från nedskräpningsavgifterna ska fördelas ut till kommunerna. I promemorian föreslås även straffansvar för ringa nedskräpning och för den som bryter mot en föreskrift om förpackningars återvinningsbarhet.

Essity är ett globalt hygien- och hälsobolag. Vi ökar människors välbefinnande genom våra produkter och tjänster. Essity agerar mot hinder och möjliggör ett ökat välbefinnande samt bidrar till ett hälsosamt, hållbart och cirkulärt samhälle. Då Essity har höga hållbarhets- och klimatmålsättningar¹ - är det viktigt för oss att bidra med synpunkter på förslaget så att underlaget för regeringens och riksdagens ställningstaganden ska bli så allsidigt som möjligt.

De viktigaste punkter Essity vill framföra är följande:

- 1. Viskos är inte plast – den svenska implementeringen av direktivet behöver stödja övergången till förnybara och biobaserade material.**
- 2. Ge konsumenterna lättillgänglig information och motverka nedskräpning genom informationsinsatser samt inför straffansvar för ringa nedskräpning och höj böterna för nedskräpning.**
- 3. Värna EU:s inre marknad och förtydliga genomförandet av de harmoniserade märkningskraven.**
- 4. Välkomna åtgärder och krav för förbättrad materialåtervinning av förpackningar – viktigt med harmoniserade krav för att underlätta återvinning och undvika handelshinder.**

Resterande dokument innehåller detaljerade resonemang och förslag under respektive punkt.

- 1. Viskos är inte plast – den svenska implementeringen av direktivet behöver stödja övergången till förnybara och biobaserade material.**

Den europeiska industrin investerar alltmer i viskosfibrer och regenererade cellulosafilmer, som består av den omodifierade naturliga polymeren "cellulosa". Typiska fibertygsapplikationer av

¹ Exempelvis har vi mål avseende koldioxidutsläpp som är godkända av Science Based Targets initiative, vilket innebär att våra mål enligt vetenskaplig metod är i linje med det globala Parisavtalets klimatmål avseende global uppvärmning. Essity har satt ytterligare mål för förpackningar under 2019 och arbetar mot 100 procent återvinningsbarhet av våra förpackningar. Dessutom ska 85 procent av förpackningarna tillverkas av förnybart eller återvunnet material redan år 2025. Läs gärna mer på www.essity.se

viskoscelfulosafibrer återfinns inom hälso-, hygien- och medicinska tillämpningar och inkluderar våtservetter och kvinnliga hygienartiklar. Ytterligare tillämpningar av viskosfibrer återfinns främst i textilier, kläder och andra produkter såsom förpackningar.

Industrin har gjort stora ansträngningar i syfte att korta innovationscyklerna för att snabbt kunna erbjuda mer hållbara och biobaserade alternativ och har åtagit sig att fortsätta göra det som en del av vår roll för att uppnå målen inom European Green Deal.

Som ett viktigt steg för att kunna erbjuda konsumenter och våra kunder mer hållbara val har Essity i våra våtservetter av märket Libero bytt ut Polypropylen (PP) och Polyester (PET) till viskos. Övergången har skett efter en innovationsprocess där användning av mer hållbara material varit i fokus. Andra alternativ till viskos kan exempelvis vara lyocell, men det är långt dyrare. Om konsumenten inte har betalningsvilja för dyrare produkter, är risken att producenter fortsätter med plast. Därmed riskerar den ändring av vägledningen som nu diskuteras i kommissionen att få mycket bredare effekter utöver SUPD - genom att naturliga polymerer som viskosfibrer placeras i samma kategori som plast. En sådan ändring riskerar att driva industri och konsumenter mot billigare plastmaterial i många sektorer som textilier, hygien och industriella tillämpningar, samtidigt som det blir svårare för dem att skilja mellan lösningar som minskar miljöpåverkan eller ökar den. Detta är särskilt viktigt för applikationer av ökande betydelse riktade till hälso-, hygien- och medicinska segment. Dessutom riskerar utvecklingen kring innovationer som för närvarande görs för att ersätta befintliga material med förnybara cellulosamaterial, inklusive material som använder återvunnen bomullstextil eller pappersavfall, att motverkas.

Flera branschorganisationer² har arbetat med och bidragit till kommissionen under hela processen med SUP-direktivet och dess tillhörande vägledning. De uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja den europeiska industrins övergång till förnybara och biobaserade material genom att återvända till utkastet till SUP-vägledningsdokument från den 9 september 2020 avseende just definitionen av naturliga polymerer som inte är "kemiskt modifierade" och att avvisa ändringar som föreslås i versionen från december 2020.

Genom att se till att viskos inte definieras som plast i SUPD-riktlinjen kommer kommissionen att avsevärt stärka möjligheterna att öka mängden förnybara material. Viskos är en lösning på plastproblemet, inte problemet. Felaktig märkning av viskos som plast skulle allvarligt begränsa en övergång från plast till mer hållbara alternativ, vilket är ett huvudmål för SUP-direktivet. Därför är det centralt att regeringen tydliggör att viskos ej definieras som plast inom ramen för den svenska implementeringen av direktivet.

2. Ge konsumenterna lättillgänglig information och motverka nedskräpning genom informationsinsatser samt inför straffansvar för ringa nedskräpning och höj böterna vid nedskräpning.

Essity är bekymrat över det allvarliga problemet med nedskräpning av hav och vattendrag och är medvetna om att industrin kan spela en viktig roll för att bekämpa detta. Essity och vår industrisector arbetar bland annat med att minska avfallet från våtservetter, öka konsumenternas medvetenhet om korrekt bortskaffande, bland annat finns en uppförandekod för tydlig märkning av våtservetter avseende icke spolbarhet och vi producerar våtservetter som inte påverkar avlopp. För att en produkt ska vara spolbar räcker det inte att fibrerna bryts ned biologiskt, oavsett hastighet, men det är en förutsättning. Möjligheten för fibrerna att disintegrera är avgörande och det styrs av vilken bindningskraft fibrerna har till varandra, vilken längd de har och hur väl intrasslade de är i varandra. Våtservetter för Baby Wipes är i allmänhet absolut inte spolbara, oavsett ingående fibrer. De är

² Bland andra ISE, CEPI, CIPCEL, CIRFS, Cosmetics Europe, EDANA och EURATEX.

framtagna för att vara mjuka, ha en hög rengöringsförmåga och en hög våtstyrka. Den naturliga avfallsvägen är att den använda våtservetten följer med den använda blöjan i papperskorgen. Våtservetter som inte är spolbara ska naturligtvis märkas på rätt sätt.

Promemorian beskriver att tre nya producentansvar och avgift för åtgärder vid nedskräpning av engångsplastprodukter ska införas. De nya producentansvaren gäller ballonger, våtservetter och filter, tobaksvaror med filter och portionssnus. Essity välkomnar att promemorian samtidigt förtydligar att: "kravet på att betala nedskräpningsavgift bör endast gälla om produkten innehåller plast och således är en engångsplastprodukt".³ I anslutning till detta förtydligande vill vi upprepa vikten av att en felaktig märkning av viskos som plast allvarligt skulle begränsa en övergång från plast till mer hållbara alternativ.

Vidare är krav på märkningar av vissa engångsprodukter en bärande del i direktivet. Kommissionen ska enligt artikel 7.2 i engångsplastdirektivet anta en genomförandeakt som fastställer de harmoniserade specifikationerna för märkning. Liksom många företag tillverkas Essity hygien- och hälsoprodukter för en marknad som går bortom nationsgränser. Det är därför viktigt att märkningskraven harmoniseras. Vidare är det viktigt att märkningens storlek på förpackningen är proportionerlig i förhållande till annan väsentlig konsumentinformation som produktbenämning, varumärke och absorptionsnivå, för att uppfylla konsumenternas behov. Ett exempel är tamponger, där förpackningen har en liten yta.

Gällande krav på att information även ska lämnas om återanvändbara alternativ till produkten, när det gäller våtservetter och förpackningar, är det viktigt att betona att produkter avsedda för flergångsanvändning inte ska antas vara det bästa alternativet för att minska miljöpåverkan. Detta bör återspeglas i det föreslagna informationskravet så att konsumenter kan göra ett val som skapar mest miljönytta i praktiken.

Utöver de producerande företagens ansvar att kontinuerligt utveckla sina produkter för ökad resurseffektivitet och minskad miljö- och klimatpåverkan är det tydligt att det även föreligger ett viktigt ansvar i konsumentledet om vi ska kunna komma tillrätta med nedskräpning i natur, vattendrag och stadsmiljöer. Essity vill i detta sammanhang understryka att producentansvaret ska vara proportionerligt utformat och att flera aktörer har både ett ansvar och möjlighet att bidra till minskad nedskräpning. Därför välkomnar vi förslaget om att införa straffansvar även för ringa nedskräpning. I miljöbalken framgår det att nedskräpning på offentliga platser är förbjudet och att ordningsbot kan utfärdas. Då ringa nedskräpning varit befriat från straffansvar så har omfattande nedskräpning av exempelvis cigarettfimpar, portionssnus och godispapper kunnat fortgå utan att böter utfärdats. Utredningen beskriver att mätningar visar att bland annat cigarettfimpar är det vanligaste skräpet i Sverige. Då skräp i den offentliga miljön tenderar att generera ytterligare skräp så är ett straffansvar för ringa nedskräpning något som kan få stor effekt. Vidare anser vi att nivån på ordningsboten kan behöva höjas från dagens nivå.

3. Värna EU:s inre marknad och förtydliga genomförandet av de harmoniserade märkningskraven.

Europeiska kommissionen har fått i uppdrag att utarbeta tydliga riktlinjer för att säkerställa rättvist och konsekvent införlivande och genomförande av direktivet i alla medlemsstater utan att äventyra integriteten för den europeiska inre marknaden. Efter flera branschorganisationers begäran om förtydligande av genomförandet av de harmoniserade märkningskraven vill Essity uttrycka vår oro över den tolkning som Europeiska kommissionen gjort av begreppet "utsläppande på marknaden" och dess inverkan på de befintliga lagren och den inre marknadens integritet.

³ <https://www.regeringen.se/4af3db/contentassets/af5bd8026ec545fa967abbad1cf36d03/promemoria-engangsplast.pdf> sid 135

Det är en oroväckande snäv tolkning av definitionerna "utsläppande på marknaden" och "tillgänglig för utsläppande på marknaden" som anges i artikel 3 i SUP-direktivet. Närmare bestämt skulle de befintliga lagren utan relevant märkning endast vara förenliga om produkterna finns kvar i samma medlemsstat där de redan släpptes ut på marknaden före den 3 juli 2021. Detta skulle leda till ett förbud mot att göra dessa produkter tillgängliga för slutlig distribution till en annan medlemsstat efter detta datum.

Utsläppande på marknaden definieras i artikel 3 i SUP-direktivet som det första tillgängliggörandet av en produkt på marknaden i en medlemsstat. På samma sätt som annan EU-produktlagstiftning gör gällande kan en produkt endast släppas ut på marknaden en gång, nämligen när den är "först tillgängliggjord på marknaden", vilket också är i linje med Europeiska kommissionens blåbok om genomförandet av EU:s produktregler. Mer vägledning om detta finns i blåboken.

Enligt blåboken och annan produktlagstiftning på EU-nivå är det avgörande ögonblicket för de harmoniserade märkningskraven tillämpliga när produkten först görs tillgänglig "på unionsmarknaden". När en produkt väl har "släpps ut på marknaden" utgör en ytterligare tillgänglig förpackning på marknaden i en annan medlemsstat därför inte ett nytt "utsläppande på marknaden". På grundval av ovanstående tillämpliga rättsliga definitioner är produkter som tillverkas och släpps ut på unionsmarknaden (dvs. som först görs tillgängliga på marknaden i en/vilken medlemsstat som helst) före den 3 juli 2021 utan de harmoniserade märkningsspecifikationerna fortfarande förenliga och kan fortsätta att säljas i hela EU.

Att ytterligare begränsa den tid som står till de aktuella aktörernas förfogande för att utnyttja de befintliga alternativen för lageromställning, genom att tvinga fram en mycket snäv tolkning av innebörden av att "släppa ut på marknaden", kommer att ha en betydande inverkan på industrin och distributionsvärdekedjan. Det bör i detta avseende noteras att möjligheten att anbringa märkningen med hjälp av klistermärken är en resurskrävande sista utväg för industrin. Sist men inte minst gör det lagstiftningen potentiellt diskriminerande mot distributörer som är verksamma i mindre medlemsstater, eftersom produkter utan märkning som placeras på deras territorium inte skulle tillåtas för slutlig distribution i andra medlemsstater. Dessutom skulle den potentiella förstörelsen av de befintliga omärkta lager som släpps ut på unionsmarknaden före den 3 juli 2021, till följd av oproportionerliga begränsningar av deras distribution i hela EU, leda till ett oacceptabelt resursslöseri och betydande negativ påverkan på miljö och klimat.

Essity ser därför behov av att situationen klargörs genom att bekräfta att när en produkt väl släpps ut på unionsmarknaden kan ett ytterligare tillgängliggörande på en annan medlemsstats marknad inte utgöra ett nytt "utsläppande på marknaden" och att produkter som tillverkas och släpps ut på unionsmarknaden före den 3 juli 2021 utan de harmoniserade märkningsspecifikationerna fortfarande uppfyller kraven och kan fortsätta att säljas i hela EU.

Essity vill även betona vikten av att produktmärkningar på sikt görs digitala, exempelvis genom användande av QR-koder. Det skulle möjliggöra bättre och mer utförlig information till konsumenter och även vara mindre resurskrävande.

4. Välkomna åtgärder och krav för förbättrad materialåtervinning av förpackningar – viktigt med harmoniserade krav för att undvika handelshinder.

Minskning av plastens inverkan på miljön och åtgärder för att plast ska användas i cirkulära flöden på ett sätt som minimerar läckaget till miljön är viktigt. Därför behöver det också beaktas hur plasten är framställd och hur den återvinns. När det gäller förpackningar är det viktigt att differentiera mellan förpackningar av jungfrulig fossil plast och av i huvudsak återvunnen eller förnybar plast. Men det är också viktigt att återvinningen möjliggör plast av hög och jämn kvalitet. Välfungerande avfallssystem och nära dialog med hela värdekedjan är här grundläggande.

Essity välkomnar kravet på att minst 75 procent av förpackningen ska kunna materialåtervinnas 1 januari 2025 och anser att undantagen⁴ är väl avvägda. Det är viktigt att det tas fram tydliga riktlinjer för vilka kriterier som ska gälla för undantag från kravet på återvinningsbarhet. Många av de förpackningar som sätts på marknaden är avsedda för flera olika nationella marknader. Om EU:s medlemsländer väljer att ha andra krav eller definitioner på återvinningsbarhet än de svenska uppstår det situationer där en förpackning godkänns i ett eller flera EU-länder, men inte i Sverige, vilket kan leda till handelshinder och svåra gränsdragningsfrågor för tillsynsmyndigheten.

Essity arbetar för 100 procent återvinning av våra förpackningar 2025 och vi har därtill ett förpackningsmål som innebär att minst 85 procent av bolagets plast och papper förpackningar ska tillverkas av förnybart eller återvunnet material redan år 2025. En viktig del är att åstadkomma en fungerande marknad för återvunnen plast och vi välkomnar därför regeringens förslag på krav om att: "En plastförpackning som är en engångsprodukt ska från år 2030 innehålla minst 30 procent återvunnen plast."⁵ Essity välkomnar också förslaget om ett förbud mot oxo-nedbrytbar plast.

Essity välkomnar även regeringens arbete med strategin och handlingsplanen för cirkulär ekonomi.⁶ Handlingsplanen lyfter flera viktiga delar som kan bidra till den nödvändiga övergången till en cirkulär ekonomi, exempelvis genom att ställa krav på hållbar produktion och produktdesign. Vi ser fram emot en fortsatt dialog kring handlingsplanen och understryker vikten av att beakta olika produkters funktion och materialsammansättning i utformandet av incitament.

Essity ser fram emot fortsatt dialog

Essity är ett ledande globalt hygien- och hälsobolag.⁷ Vi ökar människors välbefinnande genom våra produkter och tjänster. Essity agerar mot hinder och möjliggör ett ökat välbefinnande samt bidrar till ett hälsosamt, hållbart och cirkulärt samhälle. Vi har under lång tid arbetat med hållbarhet i hela vår värdekedja; från ansvarsfulla inköp av råmaterial, effektivare produktion med lägre klimatavtryck och hållbara lösningar till kunder och konsumenter. Vi har koncernmål avseende klimatpåverkan från innovationer, material och produktion. Våra ambitiösa mål för minskade koldioxidutsläpp har verifierats av Science Based Targets initiative och är i linje med Parisavtalets ambition om begränsad temperaturökning. Målen är en del av Essitys åtagande inom ramen för Ellen MacArthur Foundations plastinitiativ "New Plastic Economy" där Essity aktivt medverkar.

Vi ser fram emot fortsatt dialog med regeringen och riksdagen för att tillsammans kunna möta de utmaningar och möjligheter som omställningen till en cirkulär ekonomi innebär.

Anna Brodowsky, Vice President Public Affairs Essity

anna.brodowsky@essity.com

Sofia Krigsman, Director Public Affairs Essity

sofia.krigsman@essity.com

⁴ <https://www.regeringen.se/4af3db/contentassets/af5bd8026ec545fa967abbad1cf36d03/promemoria-engangsplast.pdf> Pp166

⁵ <https://www.regeringen.se/4af3db/contentassets/af5bd8026ec545fa967abbad1cf36d03/promemoria-engangsplast.pdf> Pp 179

⁶ <https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2021/01/cirkular-ekonomi---handlingsplan-for-omstallning-av-sverige/>

⁷ Försäljning sker i cirka 150 länder under de globalt ledande varumärkena TENA och Tork samt andra starka varumärken såsom JOBST, Leukoplast, Libero, Libresse, Lotus, Nosotras, Saba, Tempo, Vinda och Zewa. Essity har omkring 46 000 medarbetare. Nettoomsättningen 2019 var cirka 129 miljarder kronor (12,2 miljarder euro). Huvudkontoret ligger i Stockholm och Essity är noterat på Nasdaq Stockholm. Verksamhet bedrivs på fem platser i Sverige: Stockholm, Göteborg, Falkenberg, Lilla Edet och Mölnlycke, produktionsverksamheten sker på de tre sistnämnda platserna i Västsverige.